

OD VZNIKU SLOVENSKEHO STÁTU A PROTEKTORÁTU DO OSVOBOZENÍ ČESKOSLOVENSKA

autoři: prof. PhDr. Roman Holec, CSc.
prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc.
doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D.
Mgr. Miroslav Stulák

Zakroužkujte dle vašeho názoru správnou odpověď:

1. otázka: **Ochranná zmluva (Schutzvertrag) medzi Nemeckou ríšou a Slovenskom parafovaná vo Viedni 18.3.1939 a podpísaná v Berlíne 23.3.1939 znamenala:**

- a) zriadenie nemeckého protektorátu nad Slovenskom
- b) podriadenie slovenskej zahraničnej politiky a obrany (záležitosti armády) Nemecku
- c) záväzok Slovenska vytvoriť colnú úniu s Nemeckom
- d) záväzok Slovenska pripojiť sa k vojenským akciám po boku Nemecka

2. otázka: **Říšskými příslušníky české národnosti (Reichsangehörige tschechischer Volkszugehörigkeit) se rozuměli:**

- a) protektorátní státní příslušníci české národnosti, kteří získali říšské občanství
- b) Češi-starousedlíci žijící na území odstoupeném podle mnichovské dohody Německu nejméně od roku 1910, pokud podle československo-německé Dohody o úpravě státního občanství nepožádali o zachování československého občanství
- c) občané protektorátu Čechy a Morava hlásící se k české národnosti
- d) občané protektorátu Čechy a Morava, kteří po vzniku Slovenského státu zůstali na Slovensku, ale nezískali slovenské občanství

3. otázka: **Náčelníkem čs. vojenské mise v Sovětském svazu byl od léta 1941:**

- a) pplk. Ludvík Svoboda
- b) pplk. František Stoj
- c) plk. gšt. Heliodor Píka
- d) mjr. gšt. Jaroslav Pátý.

4. otázka: **Pod ochrannou zónou (Schutzzone) sa rozumelo:**

- a) územie na západnom Slovensku, na ktorom mohlo Nemecko podľa vlastného uváženia zriaďovať vojenské základne a objekty
- b) územie na východnom Slovensku obsadenom v lete 1944 dvoma východoslovenskými divíziami, ktoré mali za cieľ chrániť karpatské priesmyky
- c) územie na severnom Slovensku dočasne obsadenom v lete 1939 nemeckou armádou s cieľom pripraviť útok na Poľsko
- d) pás území na juhu Slovenska pri maďarskej hranici, ktoré malo za cieľ zabrániť pohraničným incidentom

5. otázka: V protektorátu působilo několik českých extrémních fašistických organizací, které se snažily nahradit protektorátní reprezentaci, kterou obviňovaly z nedostatečné spolupráce s Německem. Nejsilnější fašistická organizace v protektorátu, působící v letech 1939-1942, **se jmenovala:**

- a) Národní obec fašistická
- b) Národně socialistická česká dělnická a rolnická strana
- c) Český národně socialistický tábor - Vlajka
- d) Liga proti bolševismu

6. otázka: Na podzim roku 1939 se začala ve Francii formovat zahraniční československá armáda. Výcvikové středisko této armády se **nacházelo:**

- a) v Saint-Germain
- b) v Marseille
- c) v Agde
- d) v Neully

7. otázka: Na sklonku května 1942 v protektorátu Čechy a Morava formálně vznikla mládežnická organizace s povinným členstvím, která však svou činnost zahájila až v březnu 1943. Tato organizace se **jmenovala:**

- a) Český svaz mládeže
- b) Kuratorium pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě
- c) Národní jednota mládeže
- d) Mladé národní souručenství

8. otázka: V roce 1940 byla v protektorátu nákladem Klubu českých turistů vybudována první sedačková lanovka, která byla zároveň i první lanovkou tohoto typu v Evropě. Tato sedačková lanovka vedla:

- a) ze Špindlerova Mlýna na Pláně v Krkonoších
- b) z Pece pod Sněžkou na Sněžku v Krkonoších
- c) z Ráztoky na Pustevny v Beskydech
- d) z Jáchymova na Klínovec v Krušných horách

9. otázka: V důsledku nacistické politiky vůči české kultuře došlo také k uzavření českých divadel. Událo se tak:

- a) 1. 9. 1939 v důsledku vypuknutí 2. světové války
- b) 22. 6. 1941 v důsledku vypuknutí německo-sovětské války
- c) 1. 2. 1943 v důsledku vyhlášení tzv. totální mobilizace
- d) 1. 9. 1944 v důsledku tzv. totálního nasazení pracovních sil

10. otázka: Oficiálním ideologem ľudáckeho režimu, ktorý okrem iného napísal teoretickú prácu o slovenskom národnom socializme a zdôraznil potrebu jeho zavedenia na Slovensku, bol:

- a) František Hrušovský
- b) Štefan Polakovič
- c) Jozef Cíger-Hronský
- d) Tido J. Gašpar

11. otázka: Na podzim 1942 byli na příkaz úřadu říšského protektora internováni rodinní příslušníci a příbuzní příslušníků zahraničního odboje, k nimž přibyli ještě příbuzní osob popravených za podíl na atentátu na Reinharda Heydricha. Zvláštní internační tábor byl zřízen:

- a) v terezínské Malé pevnosti
- b) v Letech u Písku
- c) ve Svatobořicích u Kyjova
- d) v Hodoníně u Kunštátu

12. otázka: Sestavení první poválečné vlády Národní fronty předcházela politická jednání, týkající se jednak složení této vlády, jednak jejího politického programu. Předmětem jednání byla také otázka postavení Slovenska v osvobozené republice. Tato jednání se uskutečnila na jaře 1945:

- a) v Londýně
- b) v Moskvě
- c) v Košicích
- d) v Banské Bystrici

13. otázka: Předsedou poslední protektorátní vlády, která se ujala funkce 19.1. 1945, byl:

- a) Jaroslav Krejčí
- b) Emanuel Moravec
- c) Walter Bertsch
- d) Richard Bienert

14. otázka: Jak se jmenoval autor dětské opery Brundibár, která byla uváděna v rámci kulturních aktivit, které realizovali židovští vězni v terezínském ghettu? V říjnu 1944 byl deportován do Osvětimi, kde krátce poté zahynul v plynové komoře.

- a) Leo Haas
- b) Otto Ungar
- c) Hans Krása
- d) Bedřich Fritta

15. otázka: K nejznámějším aktům perzekuce na Těšínsku patří poprava 36 polských a českých občanů v srpnu 1944. Kde k tomu došlo?

- a) v Životicích
- b) v Bludovicích
- c) v Podlesí
- d) v Prostřední Suché

16. otázka: Škpt. Ján Nálepka, ktorý v roku 1943 zahynul v radoch partizánov pri obliehaní mesta Ovruc a následne získal titul Hrdina Sovietskeho zväzu in memoriam, bol pôvodným povoláním:

- a) lekár
- b) obuvník
- c) krajčír
- d) pedagóg

17. otázka: Jak se jmenoval katolický kněz, zatčený po atentátu na Heydricha, který patřil k nejvýraznějším postavám pražské arcidiecéze? například o úkrytu parašutistů v pravoslavném kostele sv. Cyrila a Metoděje a vystupoval ve vlasteneckém duchu. Po zatčení byl odvečen do koncentračního tábora v Osvětimi, kde v září 1942 zemřel.

- a) Josef Beran
- b) Josef Jílek
- c) Antonín Bořek-Dohalský
- d) Jaromír Machula

18. otázka: Nacistické okupační úřady chtěly využít pro svůj účel také postavu sv. Václava. Proto byl z propagandistických důvodů připravován film, který měl českého knížete vylicit jako symbol kolaborace. Práce na filmu byly započaty v roce 1942, došlo i k obsazení hlavních rolí. Kdo měl v tomto nikdy nedokončeném snímku hrát postavu sv. Václava?

- a) Jiří Dohnal
- b) Zdeněk Štěpánek
- c) Raul Schráníl
- d) Karel Höger

19. otázka: Kdo byl prvním ministrem financí československé exilové vlády v Londýně?

- a) Eduard Outrata
- b) Juraj Slávik
- c) Jaromír Nečas
- d) František Němec

20. otázka: Kdo režíroval populární protektorátní film Noční motýl?

- a) Martin Frič
- b) Jan Svíták
- c) František Čáp
- d) Miroslav Svíták

21. otázka: Mezi popravenými 2. května 1945 v Terezíně byl také jeden z hlavních reprezentantů levicové organizace Předvoj. Jednalo se o:

- a) Josefa Hiršala
- b) Miloše Hájka
- c) Radovana Richtu
- d) Jevgenije Šestáka

22. otázka: Při přepadení příslušníky gestapa v Berouně zahynul 18. srpna 1943 jeden z vedoucích funkcionářů III. ilegálního ÚV KSČ. Jednalo se o:

- a) Rudolfa Vetišku
- b) Josefa Košťála
- c) Josefa Moláka
- d) Františka Šišku

23. otázka: Mezi oběťmi odvetných represí po atentátu na Heydricha byli rovněž mnozí představitelé inteligence. Dne 1. června 1942 byl na kobylišké střelnici popraven významný český technik a bývalý rektor ČVUT.
Byl to:

- a) Josef Páta
- b) Viktor Felber
- c) Otakar Kamper
- d) Jan Auerhan

24. otázka: **Proslulý stíhací pilot František Fajtl se rovněž zúčastnil leteckých bojů:**

- a) na obranu Francie + o Británii + na východní frontě + v SNP
- b) o Británii + na východní frontě
- c) o Británii + v SNP
- d) na obranu Francie + o Británii

25. otázka: **Letecké eso slovenskej armády Ján Režňák bojoval v priebehu 2. svetovej vojny:**

- a) iba po boku nemeckých letcov na východnom fronte
- b) na strane Nemecka na východnom aj západnom fronte
- c) najprv po boku nemeckých letcov a od roku 1944 na strane povstalcov
- d) najprv na strane Nemecka a v roku 1943 prešiel na sovietsku stranu

26. otázka: **Kdo byl prvním velitelem I. československé partyzánské brigády Jana Žižky?**

- a) Ivan Knyš
- b) Miroslav Pich-Tůma
- c) Alexandr Fomin
- d) Ján Ušiak

27. otázka: **Na jaře 1945 vypálili nacisté při bojích s partyzány několik obcí. Moravskými Lidicemi bývá nazývána obec, která lehla popelem 5. května, zavražděno bylo 38 mužů a chlapců ve věku od 15 do 76 let. Jak se nazývá?**

- a) Ploština
- b) Javoříčko
- c) Ležáky
- d) Leskovice

28. otázka: **Záhy po svém příjezdu do Prahy vyhláší zastupující říšský protektor Reinhard Heydrich 28. září 1941 stanné právo, v jehož průběhu nacisté popravili na 450 českých vlastenců a přes 2200 jich poslali do koncentračních táborů. Do kdy trvalo 1. stanné právo?**

- a) do poloviny října 1941
- b) do konce listopadu 1941
- c) do druhé poloviny ledna 1942
- d) do konce května 1942

29. otázka: 4. apríla 1945 bola v Košiciach menovaná nová československá vláda. Z vtedajších zástupcov českého domáceho odboja boli v 25člennej vláde:

- a) dvaja zástupcovia
- b) jeden zástupca
- c) traja zástupcovia
- d) v novej vláde nebol zástupca českého domáceho odboja

30. otázka: Prvý transport slovenských Židov odišiel do vyhladzovacieho tábora v Osvienčime z Popradu. Kto ho tvoril?

- a) presne tisíc mladých žien
- b) presne tisíc mladých mužov
- c) príslušníci odbojovej organizácie Pracovná skupina
- d) rusínski Židia

31. otázka: Na prání okupantů musely pražské tramvaje jezdit ozdobeny:

- a) podobiznou Adolfa Hitlera
- b) hákovým křížem
- c) písmenem V (Victoria = vítězství)
- d) podobiznou K.H. Franka

32. otázka: V létě 1941 byl 11. československý pěší prapor - Východní nasazen v rámci britské pěší divize do tažení proti:

- a) vichisty ovládané Sýrii
- b) Italům v oblasti přístavu Tobruk
- c) vichisty ovládanému Maroku
- d) Italům v oblasti Britského Somálska

33. otázka: Nemalý počet českých umělců ohrožených rasovou perzekucí nebo známých svým protifašistickým postojem odcházal do emigrace. Kam zamířila slavná komická dvojice Osvobozeného divadla Jan Werich a Jiří Voskovec?

- a) do Velké Británie
- b) do Sovětského svazu
- c) do Spojených států amerických
- d) do Austrálie

34. otázka: K prvému zápasu na novom bratislavskom futbalovom štadióne privítal v októbri 1940 ŠK Bratislava mužstvo:

- a) Hertha Berlín
- b) Ferencváros Budapešť
- c) ŠK Jugoslávija Belehrad
- d) Sparta Praha

- 35. otázka:** **Legendární účastník letecké bitvy o Anglii český pilot Josef František byl v době nejtěžších bojů na podzim 1940 příslušníkem:**
- a) 311. čs. stíhací perutě
 - b) 312. čs. stíhací perutě
 - c) 303. polské stíhací perutě
 - d) 310. čs. stíhací perutě
- 36. otázka:** **Počátkem roku 1942 byla v protektorátu sestavena nová vláda, do níž představitelé okupační moci prosadili říšského Němce Waltera Bertsche, jenž v ní měl hájit zájmy Berlína. Který vládní post obsadil?**
- a) ministra zemědělství a lesnictví
 - b) ministra školství a národní osvěty
 - c) ministra hospodářství a práce
 - d) ministra dopravy
- 37. otázka:** **Bezprostředně po atentátu poskytla první pomoc Reinhardu Heydrichovi Marie Navarová. Zároveň zastavila dodávkový vůz, který Heydricha odvezl na chirurgii. Do které nemocnice?**
- a) Na Bulovce
 - b) Na Františku
 - c) Královské Vinohrady
 - d) IKEM
- 38. otázka:** **Slovenský snem prijal 21. júla 1939 ústavu, podľa ktorej bolo Slovensko republikou s jednokomorovým parlamentom. Koľko členov malo tvoriť vtedajší slovenský parlament?**
- a) 80
 - b) 150
 - c) 200
 - d) 63
- 39. otázka:** **V prvých mesiacoch roku 1940 schválil Snem Slovenskej republiky dva dôležité zákony, ktoré mali zavrieť postupné a definitívne odstránenie vplyvu židovských obyvateľov v hospodárskom živote a umožniť nútený prevod židovského majetku do „árijských rúk“. Ktoré zákony to boli?**
- a) Židovský kódex a prvý arizačný zákon
 - b) zákon o pozemkovej reforme a prvý arizačný zákon
 - c) zákon o pozemkovej reforme a druhý arizačný zákon
 - d) Židovský kódex a zákon o pozemkovej reforme
- 40. otázka:** **Lomnický manifest (1940) a bratislavský (protipovstalecký) manifest (1944) podpísali:**
- a) predstavitelia Hlinkovej gardy
 - b) členovia HSL'S
 - c) členovia Matice slovenskej
 - d) slovenskí intelektuáli a umelci

41. otázka: **V akom príbuzenskom pomere k slovenskému prezidentovi Jozefu Tisovi boli predseda slovenskej vlády Štefan Tiso a politik, novinár a diplomat Fraňo Tiso?**

- a) bratia
- b) bratrance
- c) neboli príbuzní
- d) švagrovia

42. otázka: **Dňa 24.6. 1940 bola rozkazom hlavného veliteľa Hlinkovej gardy rozpustená:**

- a) Domobrana
- b) Hlinkova garda
- c) organizácia Pohotovostných oddielov Hlinkovej gardy
- d) Rodobrana

43. otázka: **Ktoré mesto na Slovensku bolo počas vojnového slovenského štátu po Bratislave počtom obyvateľov druhé najväčšie?**

- a) Banská Bystrica
- b) Žilina
- c) Trnava
- d) Prešov

44. otázka: **Pod značkou *Mráz Zobor I* začali vyrábať roku 1941 v Nitre:**

- a) lietadlá domácej firemnej konštrukcie
- b) autobusy domácej firemnej konštrukcie
- c) tanky domácej firemnej konštrukcie
- d) lode domácej firemnej konštrukcie

45. otázka: **Slovenská vysoká škola technická sa po obsadení južných území Slovenska presťahovala najprv z Košíc do:**

- a) Banskej Bystrice a Turčianskeho Sv. Martina
- b) Prešova a Turčianskeho Sv. Martina
- c) Prešova a Banskej Bystrice
- d) Bratislavy

46. otázka: **V decembri 1940 v Bratislave slávnostne otvorili:**

- a) prvú umelú ľadovú plochu na Slovensku
- b) prvý ľahkoatletický štadión s umelou bežeckou dráhou na Slovensku
- c) prvý krytý 50metrový olympijský bazén na Slovensku
- d) prvý jazdecký parkúr na Slovensku

47. otázka: **V ktorej oblasti operoval partizánsky zväzok Čapajev?**

- a) Štiavnické vrchy
- b) Slanské vrchy
- c) Strážovské vrchy
- d) Levočské vrchy

48. otázka: Úradný kurz slovenskej koruny k ríšskej marke bol stanovený na:

- a) 1,05 Sk = 1 RM
- b) 16,21 Sk = 1 RM
- c) 22,26 Sk = 1 RM
- d) 11,62 Sk = 1 RM

49. otázka: Ako sa volal prvý slovenský kreslený film (nedokončený) z dielne Viktora Kubala?

- a) Únik
- b) Únos
- c) Nos
- d) Studňa lásky

50. otázka: V rokoch 1939 - 1945 bol trénerom slovenskej futbalovej reprezentácie:

- a) Ferdinand Daučík
- b) Ján Popluhár
- c) Jozef Adamec
- d) Štefan Čambal

poznámka: správna odpoveď = 1 bod (maximální počet bodů 1. kola = 50)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 1. kola

- 1 b = podriadenie slovenskej zahraničnej politiky a obrany
- 2 b = Češi-starousedlíci žijící na území odstoupeném podle
- 3 c = plk. gšt. Heliodor Píka
- 4 a = územie na západnom Slovensku, na ktorom mohlo Nemecko ...
- 5 c = Český národně socialistický tábor - Vlajka
- 6 c = v Agde
- 7 b = Kuratorium pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě
- 8 c = z Ráztoky na Pustevny v Beskydech
- 9 d = 1. 9. 1944 v důsledku tzv. totálního nasazení pracovních sil
- 10 b = Štefan Polakovič
- 11 c = ve Svatobořicích u Kyjova
- 12 b = v Moskvě
- 13 d = Richard Bienert
- 14 c = Hans Krása
- 15 a = v Životicích
- 16 d = pedagóg
- 17 c = Antonín Bořek-Dohalský
- 18 d = Karel Höger
- 19 a = Eduard Outrata
- 20 c = František Čáp
- 21 d = Jevgenije Šestáka
- 22 c = Josefa Moláka
- 23 b = Viktor Felber
- 24 a = na obranu Francie + o Británii + na východní frontě + v SNP
- 25 a = iba po boku nemeckých letcov na východnom fronte
- 26 d = Ján Ušiak
- 27 b = Javoříčko
- 28 c = do druhej poloviny ledna 1942
- 29 d = v novej vláde nebol zástupca českého domácího odboja
- 30 a = presne tisíc mladých žien
- 31 c = písmenem V (Victoria = vítězství)
- 32 a = vichisty ovládané Sýrii
- 33 c = do Spojených států amerických
- 34 a = Hertha Berlín
- 35 c = 303. polské stíhací peruté
- 36 c = ministra hospodářství a práce
- 37 a = Na Bulovce
- 38 a = 80
- 39 b = zákon o pozemkovej reforme a prvý arizačný zákon
- 40 d = slovenskí intelektuáli a umelci
- 41 b = bratranci
- 42 d = Rodobrana
- 43 c = Trnava
- 44 a = lietadlá domácej firemnej konštrukcie
- 45 b = Prešova a Turčianskeho Sv. Martina
- 46 a = prvú umelú ľadovú plochu na Slovensku
- 47 b = Slanské vrchy
- 48 d = 11,62 Sk = 1 RM
- 49 b = Únos
- 50 d = Štefan Čambal

OD VZNIKU SLOVENSKÉHO STÁTU A PROTEKTORÁTU DO OSVOBOZENÍ ČESKOSLOVENSKA

OTÁZKY 2. kola

autoři: prof. PhDr. Roman Holec, CSc.,
prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc.,
doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D.,
Mgr. Miroslav Stulák

Na vyznačené místo napište správnou odpověď:

1. otázka: Na většině území, které mnichovskou dohodou připadlo Německu, byla zřízena Říšská župa Sudety (*Reichsgau Sudetenland*). Napište název města, které bylo správním střediskem této župy:

.....

2. otázka: Napište meno a priezvisko významného slovenského ľudáckeho politika a blízkeho spolupracovníka Andreja Hlinku, ktorý sa 11. marca 1939 stal predsedom autonómnej vlády a odmietol nemecký nátlak, aby sám vyhlásil samostatnosť Slovenska. Podal demisiu a po vyhlásení samostatnosti slovenského štátu bol na nátlak Berlína zbavený všetkých funkcií a odsunutý do funkcie vyslanca vo Vatikáne.

..... +

3. otázka: Převážná část českých a moravských pohraničních území, odtržených mnichovskou dohodou od Československa a připojených k Německu, tvořila jeden správní obvod, tzv. Říšskou župu Sudety. V čele této župy stál tzv. župní vedoucí (*Gauleiter*), který byl nejen hlavou státní správy, ale také šéfem župní organizace nacistické strany (*NSDAP*). Napište jméno a příjmení tohoto župního vedoucího.

..... +

4. otázka: V čele československé vlády v Londýně stál zkušený český politik, katolický kněz, dlouholetý předseda Československé strany lidové. Napište jeho jméno a příjmení:

..... +

5. otázka: Po atentátu na Reinharda Heydricha a vyhlášení stanného práva byl zatčen a 1. 6. 1942 zastřelen významný český spisovatel, scenárista a režisér, původním povoláním lékař (*provozoval praxi v Praze-Zbraslavi*). V roce 1921 vstoupil do KSČ, avšak pro nesouhlas s politikou Klementa Gottwalda z ní byl v roce 1929 vyloučen. Přesto se za okupace zapojil do komunistického odboje. Napište jeho jméno a příjmení:

..... +

6. otázka: Šéfredaktorom novín „*Gardista*“, ktoré vydávala Hlinkova garda, sa stal významný slovenský spisovateľ, autor vynikajúceho románu o živote oravskej dediny počas prvej svetovej vojny, ktorý bol preložený do niekoľkých jazykov. Napište aspoň priezvisko tohto spisovateľa:

.....

7. otázka: Teror po atentáte na Heydricha rozmetal väčšinu ilegálnych sítí. Jejich obnova probíhala len pomalu. Ze zbytku nekomunistických skupín sa postupne vytvářala nová organizácia, jejích konečná podoba bola dotvorená v roku 1944. Organizácia pôsobila hlavne na Českomoravské vrchovine. Čelným predstaviteľom tejto organizácie sa stal generál Vojtěch Luža. Napište názov tejto organizácie.

.....

8. otázka: Vrcholným politickým orgánom Slovenského národného povstania bola Slovenská národná rada, ktorú v dobe povstania riadili dvaja predsedovia súčasne. (Napište ich mená a priezviská.)

.....+, +

9. otázka: Kdo hrál roli Ríši ve filmu Otakara Vávry „*Pohádka máje*“, uváděného v kinech od podzimu 1940? Uvedte jeho jméno a příjmení.

..... +

10. otázka: 18. marca 1945 prepadlo, ako odplatu za pomoc partizánskému hnutiu, nacistické Einsatzkommando dnes už zaniknutú dedinu v okrese Banská Bystrica. Časť obyvateľov bola pri tom vyvraždená a obec vypálená. Ako sa obec menovala?

.....

11. otázka: Jak se jmenoval člen paravýsadku Zinc, který se v bezvýhodné situaci zastřelil při přestřelce s protektorátními četníky na Křivoklátsku v noci z 29. na 30. dubna 1942? (Uvedte alespoň příjmení.)

.....

12. otázka: Ktorý významný priemyselný podnik byl cieľom amerického bombardovania Bratislavy 16. júna a 20. septembra 1944?

.....

13. otázka: Ako sa volá obec, kde sa 8. mája 1945 vzdala do amerického zajatia posledná slovenská vláda Štefana Tisa?

.....

14. otázka: Během druhé světové války vycházela v českých zemích i některá významná historiografická díla. V roce 1941 vyšla například kniha „České baroko“, zdůrazňující i vlastenecký rozměr tohoto fenoménu. Kdo byl jejím autorem? (Uveďte alespoň příjmení.)

.....

15. otázka: Jednou z mála povolených válečných masovějších forem zábavy byly vedle filmových představení také fotbalové zápasy. V době druhé světové války prožíval vrcholnou formu jeden z nejlepších českých fotbalistů 20. století, legendární ligový střelec, který tehdy hrál v klubu SK Slávia Praha. Jak se jmenoval? (Uveďte jméno + příjmení.)

..... +

16. otázka: Po provedení atentátu na Reinharda Heydricha zanechali parašutisté na „místě činu“, kromě anglického samopalu Sten Mk II, další věci, které pak byly pro veřejnost vystaveny za výlohou Baťovy prodejny na Václavském náměstí. Jednalo se o:

dvě + + +

17. otázka: Ako predsedníčka slovenskej sekcie medzinárodnej ženskej sionistickej organizácie (WIZO) sa po vzniku Slovenskej republiky rozhodla využiť svoje organizačné skúsenosti a medzinárodné kontakty na záchranu židovskej komunity. Sústredovala sa predovšetkým na získavanie peňazí od zahraničných židovských organizácií, ktoré použila na podplácanie slovenských a hlavne nemeckých činiteľov s cieľom zastaviť alebo aspoň spomaliť deportácie. Po potlačení povstania bola odvedená jedným z posledných transportov do Osvienčimu, kde jej stopa končí. Uveďte aspoň jej priezvisko:

.....

18. otázka: Počátkem dubna 1945 zahynul při těžkých bojích s Němci příslušník čs. armádního sboru a velitel tankové roty Rusín Stěpan Vajda, kterému byla posmrtně udělena Zlatá hvězda Hrdiny Sovětského svazu. Uveďte název operace, v průběhu které statečný čs. voják položil svůj život.

.....

19. otázka: Po pádu Francie dorazili Čechoslováci dobrodružnou cestou po moři na půdu Velké Británie. Ze zbytku bývalých příslušníků 1. čs. divize zde v srpnu 1940 vznikla 1. čs. smíšená brigáda. Jak se základna nazývala?

.....

20. otázka: Čo bolo cieľom nemeckej vojenskej operácie pod krycím názvom Kartoffelernte?

.....

21. otázka: V noci z 8. na 9. března 1944 se počtem 3 792 obětí odehrála největší hromadná vražda československých občanů v moderní historii. Co se tehdy událo?

.....

22. otázka: Po lidické tragédii se další obětí nacistů stala dne 24. června 1942 obec Ležáky na Chrudimsku. Všech devět usedlostí bylo nacisty vyrabováno a zapáleno, 33 dospělých obyvatel též večer zavražděno na popravišti v pardubickém Zámečku a dalších 21 obyvatel (včetně 11 dětí) zahynulo později ve vyhlazovacím táboře v Chelmnu. Co přimělo nacisty k této kruté akci?

.....

23. otázka: Kto bol autorom satirického označenia režimu Slovenskej republiky ako Farská republika? (Uveďte meno + priezvisko.)

..... +

24. otázka: Dňa 2. januára 1941 zomrel v Smoleniciach Štefan Banič. Čo vynášiel?

.....

25. otázka: Aký názov mala jednotka, ktorej veliteľom bol kontraadmirál Georgij Nikitič Cholost'akov a ktorá sa podieľala na bojoch s Nemcami na jar 1945?

.....

poznámka: správná odpoveď = 2 body (maximální počet bodů 2. kola = 54)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 2. kola

1. otázka = Liberec (= Reichenberg)
2. otázka = Karol Sidor
3. otázka = Konrád Henlein
4. otázka = Jan Šrámek
5. otázka = Vladislav Vančura
6. otázka = Milo Urban
7. otázka = Rada tří (= R 3)
8. otázka = Vavro Šrobár + Karol Šmidke
9. otázka = Svatopluk Beneš
10. otázka = Kalište
11. otázka = Arnošt Mikš
12. otázka = rafinéria Apollo
13. otázka = Kremsmünster
14. otázka = Zdeněk Kalista
15. otázka = Josef „Pepi“ Bican
16. otázka = dvě aktovky + plášť + jízdní kolo + čepici
17. otázka = Gisela „Gisi“ Fleischmannová (rodená Fischerová)
18. otázka = Ostravská operace (= Ostravsko-opavská)
19. otázka = Cholmondeley
20. otázka = odzbrojenie dvoch východoslovenských divízií na začiatku SNP
21. otázka = v koncentračním táboře Osvětim-Birkenau byli v plynových komorách usmrceni čeští Židé, kteří zde od září 1943 žili v tzv. rodinném táboře
22. otázka = odhalení tajné radiostanice v katastru obce
23. otázka = Dominik Tatarka
24. otázka = padák
25. otázka = Dunajská vojenská riečna flotila

pozn.: postačují **zvýrazněné odpovědi**

!!!!

upozornění: pokud bude správně pouze jméno, příjmení nikoliv = 0 bodů

: pokud bude správně pouze příjmení, jméno nikoliv = 1 bod

: pokud je uvedeno správně jméno + příjmení = 2 body

: pokud je požadována znalost pouze příjmení a je uvedeno správně = 2 body

OD VZNIKU SLOVENSKÉHO STÁTU A PROTEKTORÁTU DO OSVOBOZENÍ ČESKOSLOVENSKA

OTÁZKY 3. kola část A

autor : Mgr. Miroslav Stulák

Dopíšte do textu chybějící údaje:

- 1) Po příchode do (mesto) bola menovaná vláda Národného frontu na čele so sociálnym demokratom Zdeňkem 2. apríla odstúpila československá vláda v emigrácii vedená Janem a už 12. marca formálne ukončila svoju činnosť, ktorá uzavrela svoje štvrté, predĺžené zasadanie. Nová vláda bola výsledkom moskovských rokovaní predstaviteľov londýnskej exilovej vlády s komunistami (22.- 29.3.1945).
Bola členná a tvorili ju zástupcovia českých (..... + + +) a slovenských strán (..... +)
(literatura: František Čapka, Dějiny zemí Koruny české v datech, Libri, str. 707)
- 2) Nejvyšším představitelem okupační moci se po skončení období vojenské správy stal v Čechách a na Moravě. Jako první tuto funkci vykonával (nutno uvést *jméno + příjmení*), který v ní nominálně setrval až roku, kdy jej vystřídal Wilhelm Druhým v pořadí německých představitelů byl státní tajemník (nutno uvést *jméno + příjmení*) Ten byl v srpnu jmenován státním ministrem pro +
(literatura: kol. autorů, Nacistická okupace českých zemí, Studijní materiál pro učitele dějepisu, Galen, str. 16)
- 3) V apríli ušli z koncentračného tábora dvaja slovenskí židia Alfréd a Rudolf Podarilo sa im dostať sa na Slovensko a v meste spísali správu o mechanizme fungovania vyhladzovacieho tábora a rozsahu jeho obetí.

OTÁZKY 3. kola část B

Přiřadte k osobnostem jejich data úmrtí:

rok: 1939, 1941, 1943, 1944, 1945

Paul Thümmel	Karel Hašler	Otto Smik	Julius Fučík	Jan Opletal

OTÁZKY 3. kola část C

Spojte jednotlivé pojmy tak, aby spolu jednoznačně logicky souvisely. Přiřazené pojmy lze použít jen jednou.

1) Lázně Velichovky	A) Sokolovo	1 +
2) Vyšný Komárnik	B) Svatobořice	2 +
3) Akce E	C) František Teuner	3 +
4) Ladislav Nižňanský	D) Chabenec	4 +
5) Jan Smudek	E) Osvětim	5 +
6) Otakar Jaroš	F) Ostrý Grúň	6 +
7) Karel Poláček	G) Kladenský případ	7 +
8) Ján Golian	H) polní maršál Ferdinand Schörner	8 +
9) Jan Šverma	CH) Banská Bystrica	9 +
10) Kuratorium mládeže	I) karpatsko-dukelská operace	10 +
11) Karel Klapálek	J) LTC Praha	11 +
12) Josef Maleček	K) Tobruk	12 +

OTÁZKY 3. kola část D

Přiřadte roky k událostem: rok - 1939, 1941, 1942, 1944

Z Prahy odjel do Lodže první transport židovského obyvatelstva protektorátu.	Velká Británie odvolala svůj podpis pod mnichovskou dohodou.	11 praporů vládního vojska bylo přesunuto z protektorátu do severní Itálie.	Slovenský sněm odhlasoval ústavní zákon o ústavě Slovenské republiky.

OTÁZKY 3. kola část E

Z následujícího výňatku z projevu určete jméno a příjmení autora slov:

- a) ... Byly to černé dny a ještě černější týdny, měsíc úzkosti. Po pět týdnů nebylo jasno, co čeká český národ a jak se vytváří jeho budoucnost. Naše práce nebyla snadná, na jedné straně nepřítel Říše, kterému je každá podlost dobrá, aby dosáhl svého cíle. Nepřítel, který používá národních zrádců naprosto bezcitných k osudu českého národa. Nepřítel, který dobře ví, co jej čeká, a který se proto za nic nestydí, stejně jako jeho pomahači. A na druhé straně my, vaše vláda v čele s panem státním prezidentem, kteří tvrdíme, že známe svůj národ, a kterým zůstala jen krátká lhůta k tomu, abychom opravdu dokázali, že Čech dbá svého slova, že Čech se jednou provždy rozešel s britskými, sovětskými a americkými lháři a že Čech se u nás, uprostřed této 2. světové války, nemá nic společného s emigranty, kteří v Londýně si hrají na českou vládu jen proto, aby si zasloužili svých 30 stříbrných za to, že národ prodali...
(doslovný přepis záznamu)

.....

- b) „... Čechům ukážeme, kdo je pánem v domě. (...) Rasově dobří, špatně smýšlející jsou nejnebezpečnější vedoucí vrstva. Část poněmčít a převychovat, a když to nepůjde, postavit je ke zdi...“

.....

- c) „Slibuji, že pokud budu živ, budu pracovat, abych odčinil ten hrozný zločin, kterého jsme se dopustili na vaší zemi...“

.....

OTÁZKY 3. kola část F

Vysvětlete pojmy:

Akce E :

.....

operace
Manganese :

Chlebičková aféra :

.....

Tehelné pole :

OTÁZKY 3. kola část G

Napište alespoň příjmení osobnosti na obrázku:

foto 1:

foto 2:

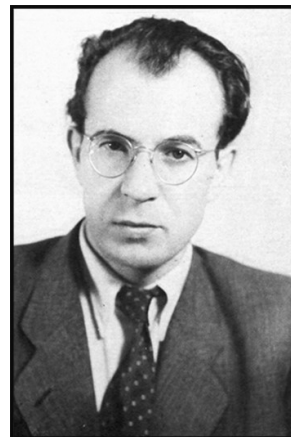

foto 3:

foto 4:

foto 5:

foto 6:

foto 7:

foto 8:

foto 9:

foto 10:

foto 11:

foto 12:

foto 13:

foto 14:

foto 15:

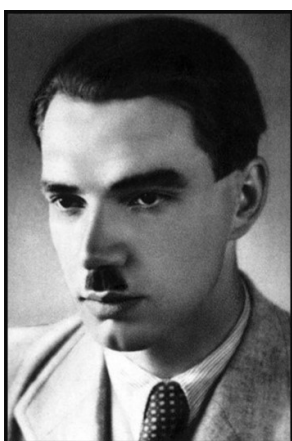

foto 16:

foto 17:

foto 18:

OTÁZKY 3. kola část H

K dobovým dílům napište alespoň **příjmení** autora:

1) **Saturnin** (román)

2) **Lidé z maringotek** (soubor povídek)

3) **Kamenný most** (cyklus romancí)

4) **Tri prúty Liptova** (básnická sbírka)

poznámka: správná odpověď = **1 bod** (maximální počet bodů 3. kola = **74**)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 3. kola

část A

- 1) Košic + Fierlingerem + Šrámkem + Štátna rada + 25 + KSČ
+ sociálna demokracia + národní socialisti + ľudovci + KSS + Demokratická strana (= demokrati)
- 2) říšský protektor + Konstantin von Neurath + 1943 + Frick
+ Karl Hermann Frank + 1943 + Čechy + Moravu
- 3) 1944 + Osvienčim (= Osvětim) + Wetzler + Vrba (= Walter Rosenberg) + Žilina

část B

Paul Thümmel	Karel Hašler	Otto Smik	Julius Fučík	Jan Opletal
1945	1941	1944	1943	1939

část C

- 1 + H
- 2 + I
- 3 + B
- 4 + F
- 5 + G
- 6 + A
- 7 + E
- 8 + CH
- 9 + D
- 10 + C
- 11 + K
- 12 + J

část D

Z Prahy odjel do Lodže první transport židovského obyvatelstva protektorátu.	Velká Británie odvolala svůj podpis pod mnichovskou dohodou.	11 praporů vládního vojska bylo přesunuto z protektorátu do severní Itálie.	Slovenský sněm odhlasoval ústavní zákon o ústavě Slovenské republiky.
1941	1942	1944	1939

část **E**

- a) Emanuel Moravec
- b) Reinhard Heydrich
- c) Winston Churchill

část **E**

- Akce E** : na území celého protektorátu bylo **zadrženo** několik set osob, jejichž **příbuzní** uprchli do **zahraničí**, a bylo podezření, že vstoupili do zahraničních **vojenských jednotek**
- operace Manganese** : krycí název pro paradesantní **výsadek** vyslaný v roce 1944 z **Anglie** na území **slovenského státu**
- Chlebičková aféra** : z podnětu ministerského předsedy gen. Aloise Eliáše byli **novináři** - **kolaboranti** „pohoštění“ **otrávenými chlebičky** v sídle vlády
- Tehelné pole** : fotbalový **stadion** klubu ŠK **Bratislava**

část **G**

1)	Karel Poláček	7)	Ján Ursíny	13)	Martin Frič
2)	Ferdinand Čatloš	8)	Emanuel Moravec	14)	Julius Fučík
3)	Gustáv Husák	9)	Jaroslav Marvan	15)	Karol Šmidke
4)	Nataša Gollová	10)	Vojtěch Luža	16)	Ján Kostra
5)	Václav Morávek	11)	Imrich Karvaš	17)	František Fajtl
6)	Jan Kubiš	12)	Bohumil Modrý	18)	Otto Smik

část **H**

- 1) Saturnin (román) Zdeněk Jirotko
- 2) Lidé z maringotek (soubor povídek) Eduard Bass
- 3) Kamenný most (cyklus romancí) Jaroslav Seifert
- 4) Tri prúty Liptova (básnická sbírka) Andrej Plávka

pozn.: postačují **zvýrazněné odpovědi**

OD VZNIKU SLOVENSKÉHO STÁTU A PROTEKTORÁTU DO OSVOBOZENÍ ČESKOSLOVENSKA

OTÁZKY 4. kola

ukázka č. 1:

Doplňte, o akú udalosť išlo, a napíšte mesiac a rok, kedy sa odohrala.

1. *Želáme si, aby národ slovenský a národ český ako najpríbuznejšie slovanské národy utvárali ďalšie svoje osudy v novej Česko-Slovenskej republike, spoločom to štáte Slovákov a Čechov, a na podklade princípu rovný s rovným.*
2. *Želáme si úzku spoluprácu so všetkými slovanskými štátmi a národmi, menovite so Zväzom sovietskych socialistických republík, v ktorom vidíme záštitu slobodného života a všestranného rozmachu malých národov vôbec a slovanských zvlášť.*
3. *Budúca Česko-Slovenská republika má viesť svoju zahraničnú politiku v duchu týchto zásad, a preto sa má na poli zahraničnopolitickom a vojenskopolitickom opierať o Zväz sovietskych socialistických republík.*
4. *Vnútorne usporiadanie budúcej Česko-Slovenskej republiky má byť demokratické, majú sa vykoreniť všetky tendencie fašistické, rasistické, totalitné a také, ktoré budú v rozpore s týmito zásadami.*

..... + +

ukázka č. 2:

Napište jméno (nutno uvést) a příjmení parašutisty, název budovy a uveďte, který neblaze proslulý úřad tehdy v budově sídlil.

Bylo 16. června pohnutého roku 1942, kdy jeden z československých parašutistů v protektorátu psychicky nezvládá tragické dny heydrichiády, sahá za kliku a poté vchází do této budovy rozhodnut udat jména svých spolubojovníků, kteří provedli úspěšný atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha.

..... + +

ukázka č. 3:

Napište, v ktorom roku a mesiaci sa stal Jozef Tiso slovenským prezidentom, aká bola jeho profesia a ako sa menovalo bratislavské prezidentské sídlo.

..... + +

ukázka č. 4:

Napište příjmení čtyř ze sedmi statečných mužů, uveďte správný název kostela a doplňte, které církvi tehdy patřil a dosud patří.

Nacházím se právě v prostorách kostela, kde prožilo poslední chvíle svého mladého života sedm československých parašutistů. Byli mezi nimi rovněž i hlavní vykonavatelé atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha.

.....+++
++

ukázka č. 5:

Napište, o akú udalosť išlo, a určite presný dátum, kedy sa táto udalosť odohrala.

Slováci! Slovenky! V tejto historickej chvíli obraciame sa na vás, aby ste sa držali mužne a dôstojne. V svornosti, v poriadku a v disciplíne je naša záchrana a záruka lepšej budúcnosti...

Slováci! Slovenky! V mene božom a z moci suverénneho práva slovenského národa a v duchu nášho večného vodcu Andreja Hlinku začíname nový život. Od nás závisí sloboda a lepšia budúcnosť národa. Napnime preto všetky sily a dajme sa všetci do práce za Boha a slovenský národ.(...) Nech žije slobodný slovenský národ!

..... +

ukázka č. 6:

Napište název objektu, kde se místnost nachází, uveďte, ve kterém roce se zde uskutečnila první poprava a ve kterém měsíci roku 1945 poprava poslední.

Jsem nyní v místnosti, kde byli během německého protektorátu gilotinou popravováni také stateční čeští odbojáři a vlastenci. Byli mezi nimi příslušníci skutečné národní elity, ale i prostí, obyčejní lidé, kteří se provinili proti nacistickým pořádkům.

..... + +

ukázka č. 7:

U následující filmové ukázky uveďte přesný název filmu a napište alespoň příjmení zpěvačky.

Ref.

Tak jako slunečnice každým dnem
otáčí se za sluncem,
tak já stále hlavou svou
obracím za tebou.

A jako karavany pouští jdou,
jdou za tichou oázou,
v které klid svůj naleznou,
jdu já stále za tebou.

Bez ledovců jižní pól,
Florence bez nebe,
bez Vesuvu Neapol,
to bych byla bez tebe.

A jako slunečnice každým dnem
otáčí se za sluncem,
tak já stále hlavu svou
obracím za tebou.

..... +

ukázka č. 8:

Na základě následující rozhlasové ukázky určete, ve kterém roce k manifestaci 200 000 občanů došlo a kdo pronesl projev (postačuje příjmení).

Pane státní prezidente, jménem vlády a našeho českého lidu děkuji vám, že jste se zastavil mezi nás a tím zdůraznil znovu svou jednotu s vládou a s celým českým národem. Myslím, že mluvím za srdce všech Čechů dobré vůle, když vám, pane státní prezidente zde poděkuji za vaši starostlivou a neúnavnou práci, kterou věnujete naší drahé domovině a jejímu lidu. Děkujeme vám. (potlesk)

Děkujeme vám, pane státní prezidente, za vaše jasná slova, kterými jste jako náš jediný zákonný prezident českým národem zvolený a jako náš jediný reprezentant vy jste odsoudil činnost zrádné emigrace a jejího náčelníka Beneše, který se snaží marně vyvodit zkázu národa.

Občané, vláda Čech a Moravy svolala vás na Václavském náměstí, aby vám složila účty ze své práce v posledních pěti týdnech, práce na záchranu českého národa. Stojíme před vámi přesvědčeni, že jsme podle svého českého svědomí udělali všechno, co bylo v mezích našich sil. Svolali jsme vás sem také proto, abychom poděkovali všem rozumným a upřímným Čechům, kteří svého státního prezidenta a svou vládu v těchto těžkých chvílích podporovali. (zdroj : Ústav pro studium totalitních režimů - doslovný přepis záznamu)

..... +

poznámka: správná odpověď = 2 body (maximální počet bodů 4. kola = 50)

max.: 228 bodů

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 4. kola

- ukázka č. 1:** **Vianočná dohoda + december** (= prosinec) + **1943**
(přednes: Milan Kňažko - herec)
- ukázka č. 2:** **Karel Čurda** (= Karl Jerhot), **Petschkův palác, gestapo**
(= pražské gestapo)
(přednes: Martin Dejdar - herec, moderátor)
- ukázka č. 3:** **1939 + október** (= říjen) + **kňaz + Grassalkovičov palác**
(přednes: Marián Labuda - herec)
- ukázka č. 4:** **Gabčík, Kubiš, Opálka, Valčík** (Bublík, Hrubý, Švarc)
+ kostel (= chrám) **sv. Cyrila a Metoděje** (= sv. Karla Boromejského)
+ pravoslavná (= ortodoxní) **církev**
(přednes: Tomáš Töpfer - herec, režisér)
- ukázka č. 5:** **vyhlásenie samostatného slovenského štátu + 14. marec**
(= březem) **1939**
(přednes: Martin Huba - herec, režisér)
- ukázka č. 6:** **Pankrácká věznice + 1943 + duben** (= apríl) **1945**
(přednes: Stanislav Motl - novinář, spisovatel)
- ukázka č. 7:** **Hotel Modrá hvězda + Inka Zemánková**
- ukázka č. 8:** **1942 + JUDr. Jaroslav Krejčí**

pozn.: postačují **zvýrazněné odpovědi**